

تناوب و تانزیانت

درس 1

درس 2

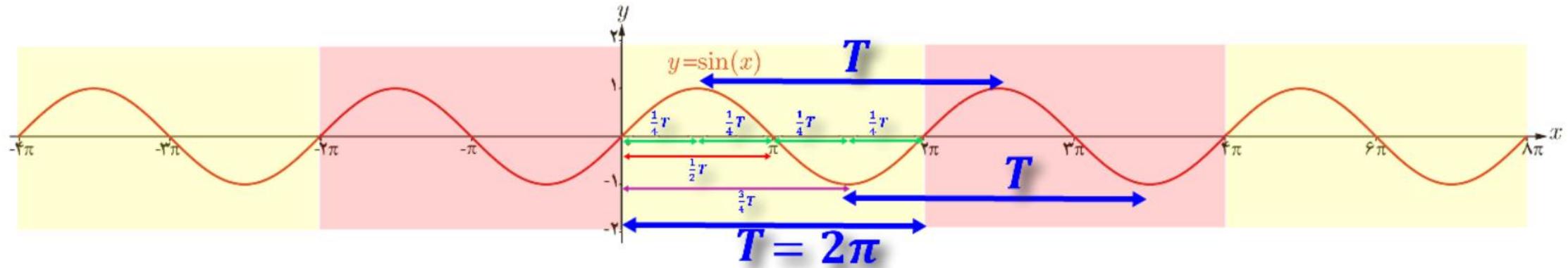
مثلثات

معادلات مثلثاتی

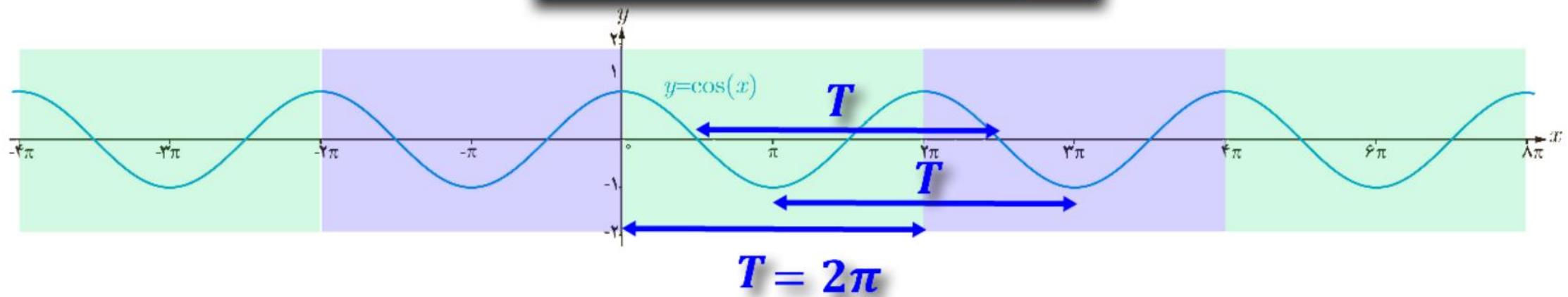
درس 1

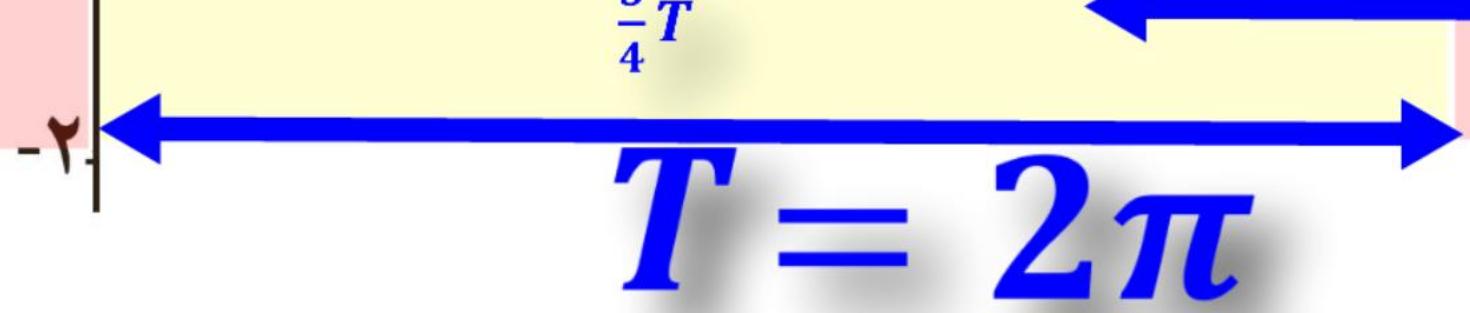
تناوب و تانژانت

تعریف: تابع f را متناوب می‌نامیم هرگاه یک عدد حقیقی مثبت مانند T موجود باشد به طوری که برای هر $x \in D_f$ داشته باشیم $f(x \pm T) = f(x)$ و $x \pm T \in D_f$. کوچک‌ترین عدد مثبت T با این خاصیت را دوره تناوب f می‌نامیم.

تعریف: تابع f را متناوب می‌نامیم هرگاه یک عدد حقیقی مثبت مانند T موجود باشد به طوری که برای هر $x \in D_f$ داشته باشیم $f(x \pm T) = f(x)$ و کوچک‌ترین عدد مثبت T با این خاصیت را دوره تناوب f می‌نامیم.

$$y = \cos(x)$$

$$\pi$$

تابع	نمودار تابع	دوره تناوب	ماکریسم	مینیمم	دوره تناوب	ماکریسم
$y = \sin x$		2π	1	-1	2π	1
$y = 2\sin x$		2π	2	-2	2π	2
$y = -3\sin x$		2π	3	-3	2π	3
$y = \frac{1}{2}\sin x$		2π	1/2	-1/2	2π	1/2
$y = -\frac{1}{2}\sin x$		2π	1/2	-1/2	2π	1/2

تابع	نمودار تابع	ماکریم	مینیمم	دوره تناوب
$y = \sin x$		1	-1	π
$y = \sin \frac{1}{2}x$		1	-1	π
$y = \sin(-\pi x)$		1	-1	$\frac{2\pi}{3}$
$y = \sin \frac{x}{4}$		1	-1	4π
$y = \sin(-\frac{x}{4})$		1	-1	6π

$$y = a \sin bx + c$$

$$T = \frac{2\pi}{|b|}$$

$$\max = |a| + c$$

$$\min = -|a| + c$$

$$y = a \cos bx + c$$

$$|a| = \frac{\max - \min}{2}$$

$$c = \frac{\max + \min}{2}$$

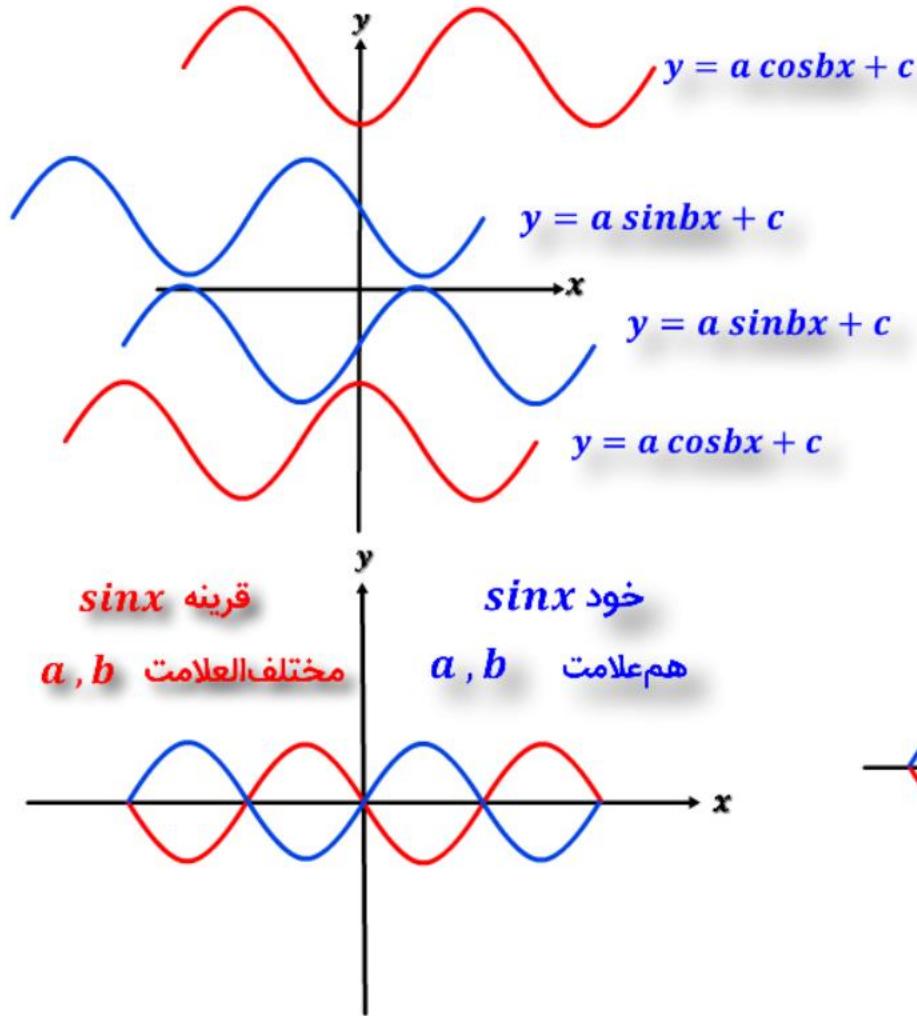
$$y = \pi \sin(\pi x) - \pi$$

$$y = -\frac{1}{\pi} \cos(\pi x)$$

$$y = \pi \sin(-x) + 1$$

$$y = \lambda \cos\left(\frac{x}{\lambda}\right)$$

پیدا کردن معادله از روی نمودار

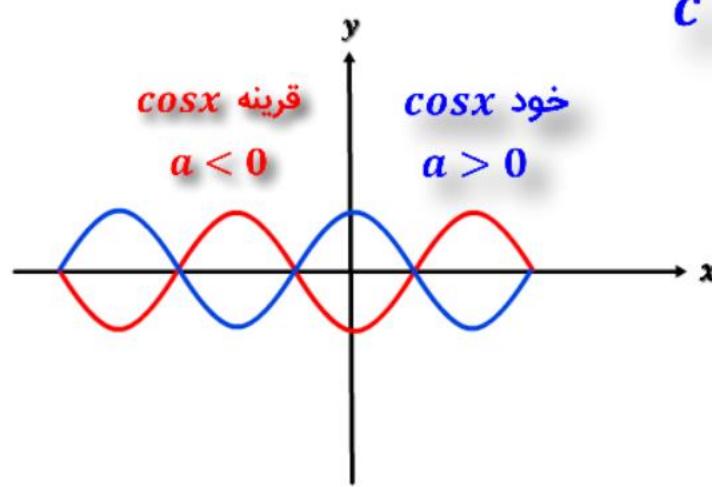
تشخیص سینوس یا کسینوس

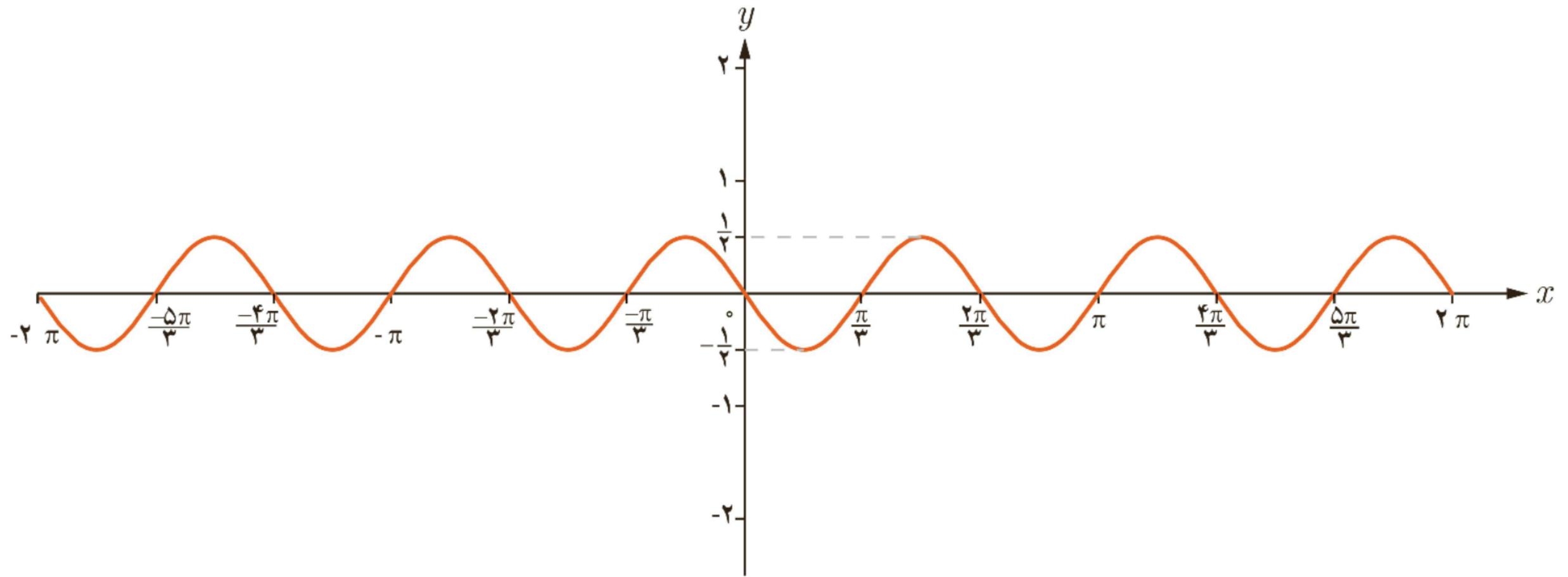
تعیین علامت b و a

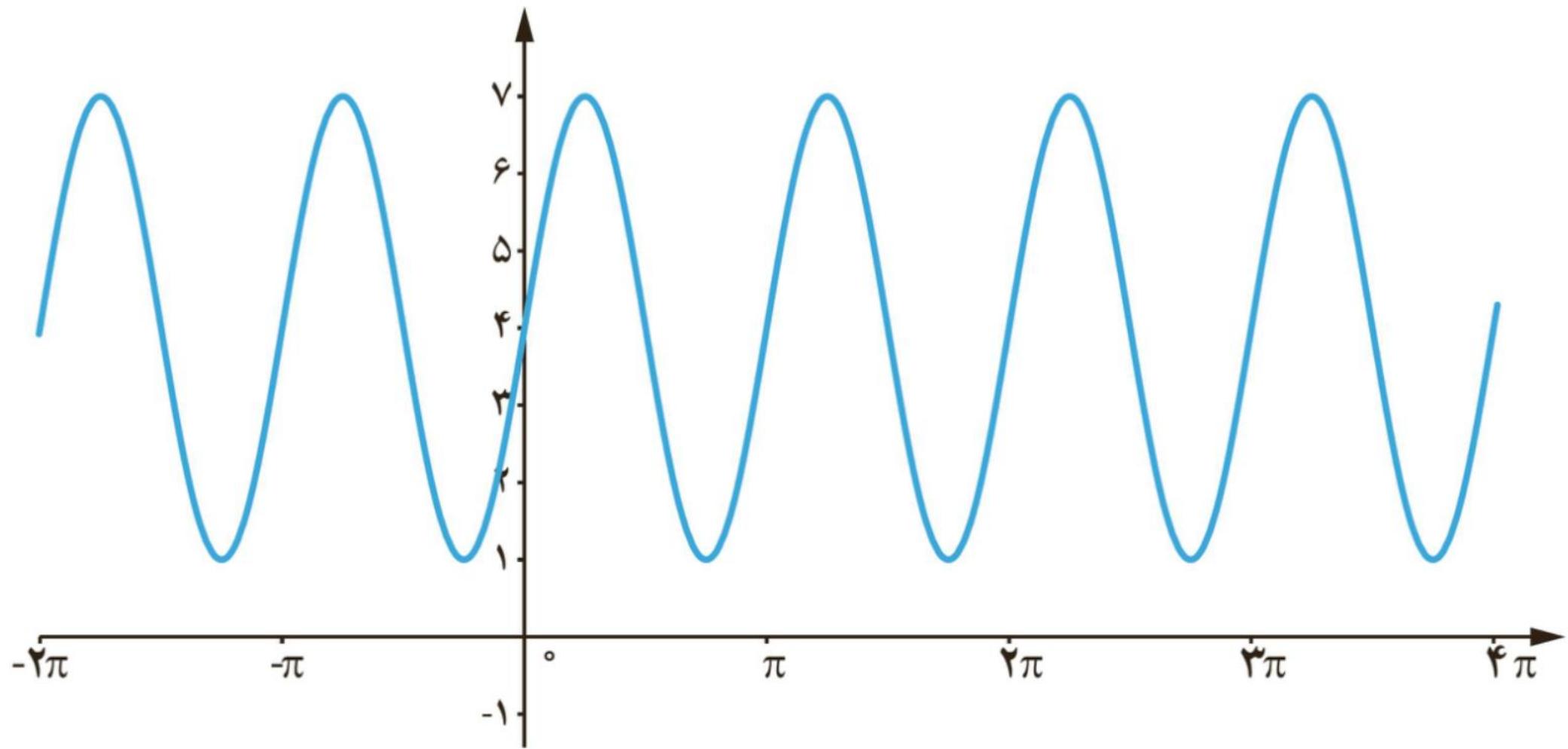
به دست آوردن b از طریق دوره

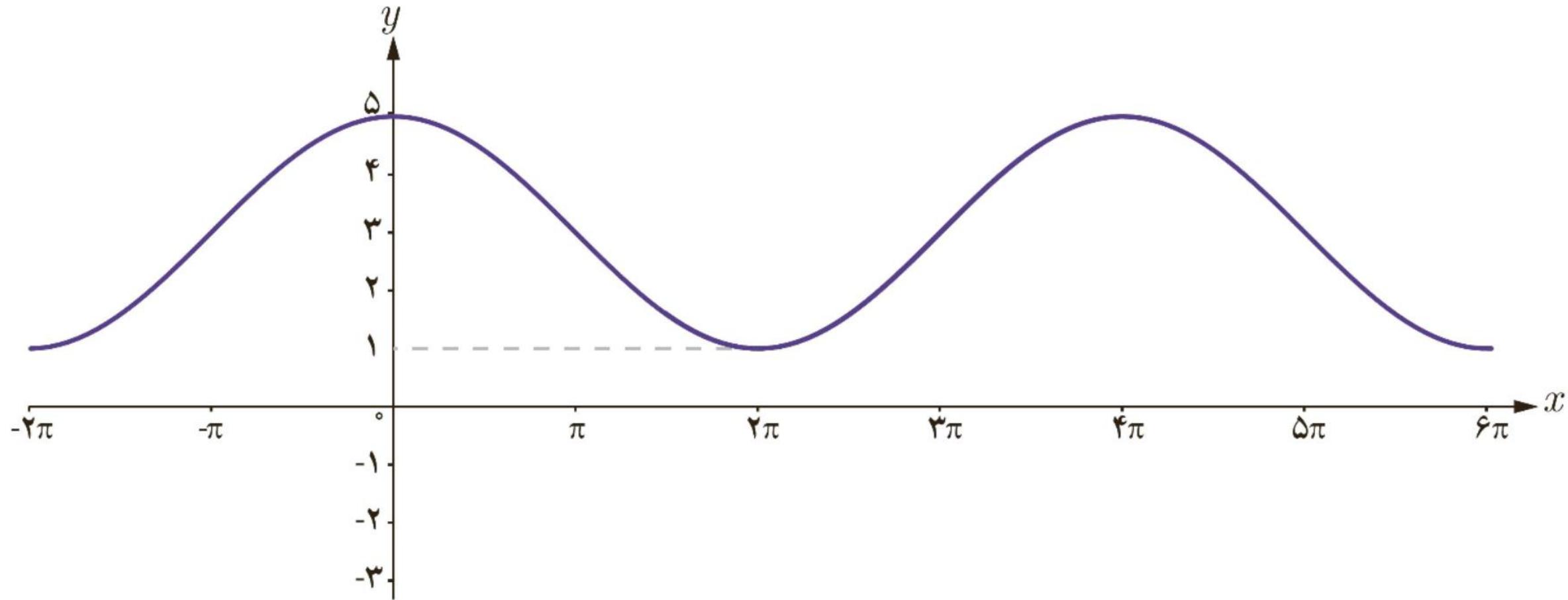
به دست آوردن a

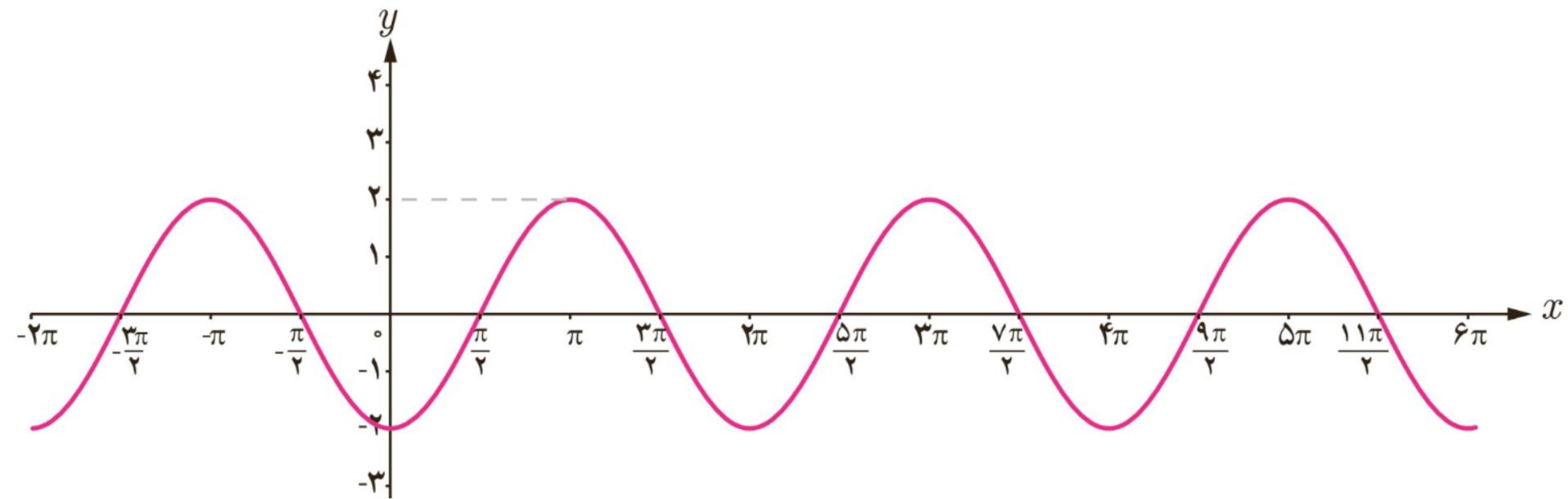
به دست آوردن c

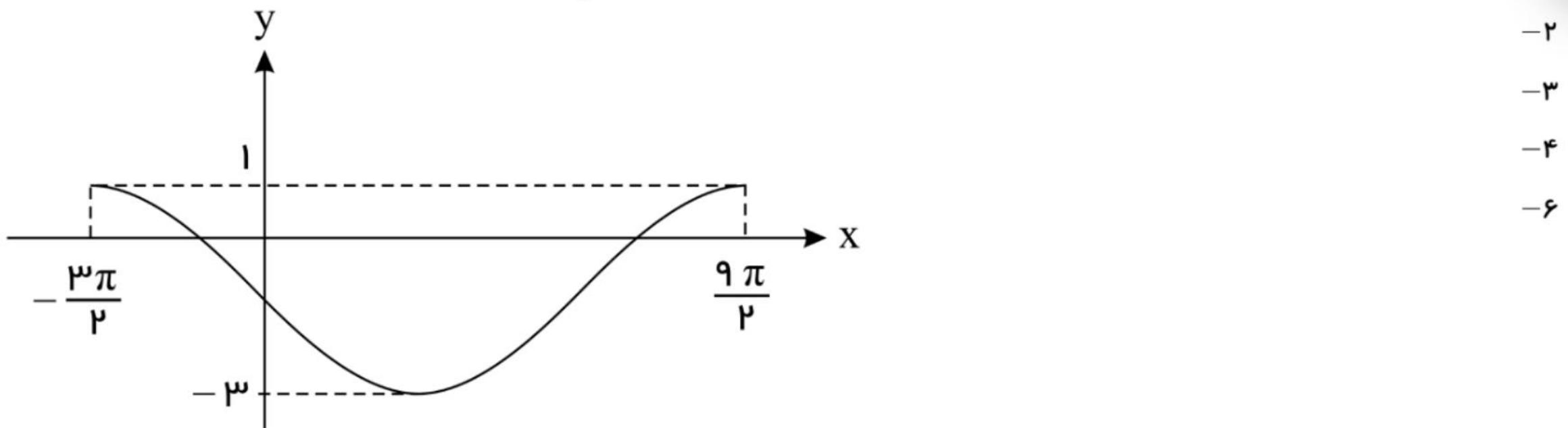

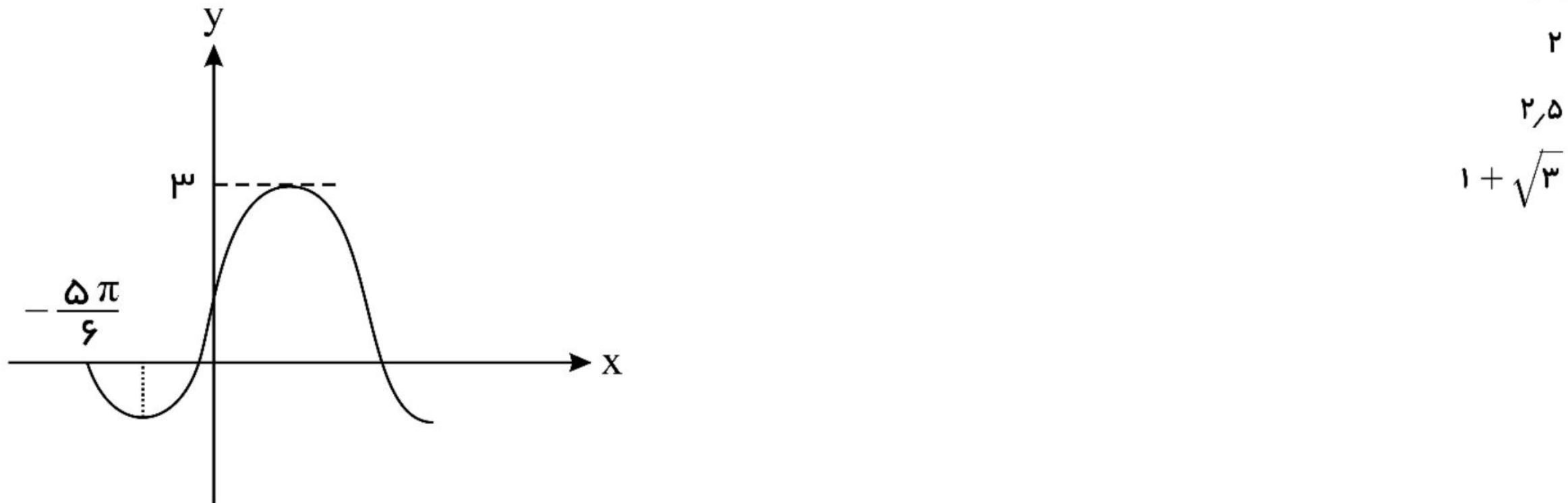

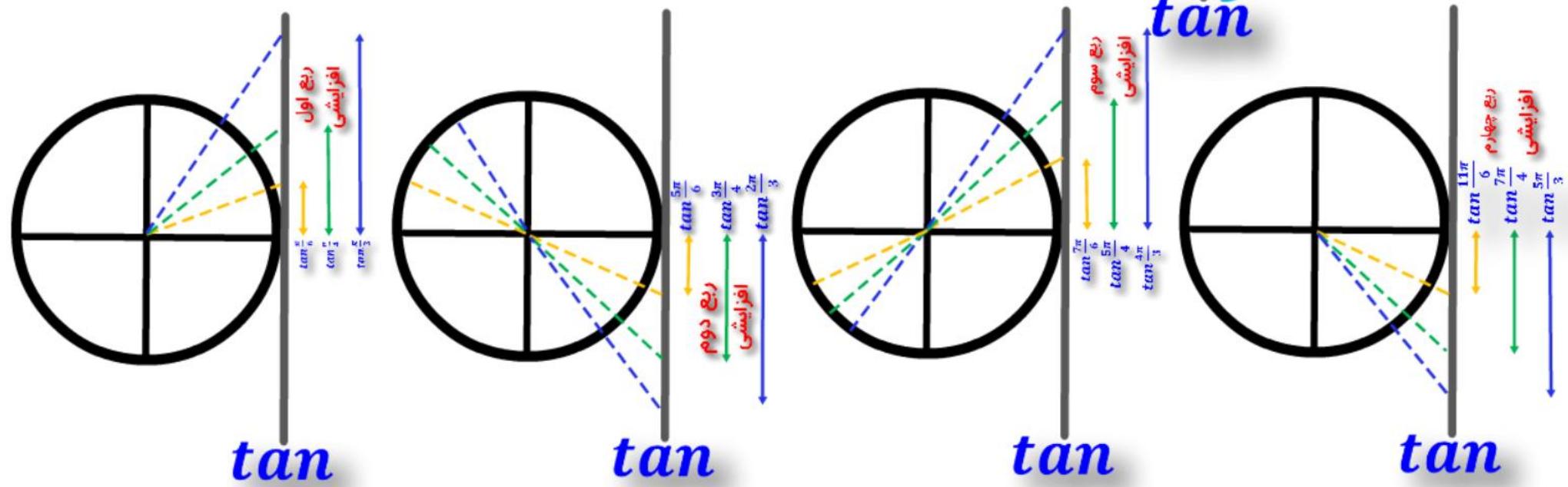
شکل زیر، نمودار تابع $y = a \sin(bx) + c$ را در یک بازهٔ تناوب، نشان می‌دهد. نسبت $\frac{a}{b}$ ، کدام است؟ سراسری - ۱۳۹۹

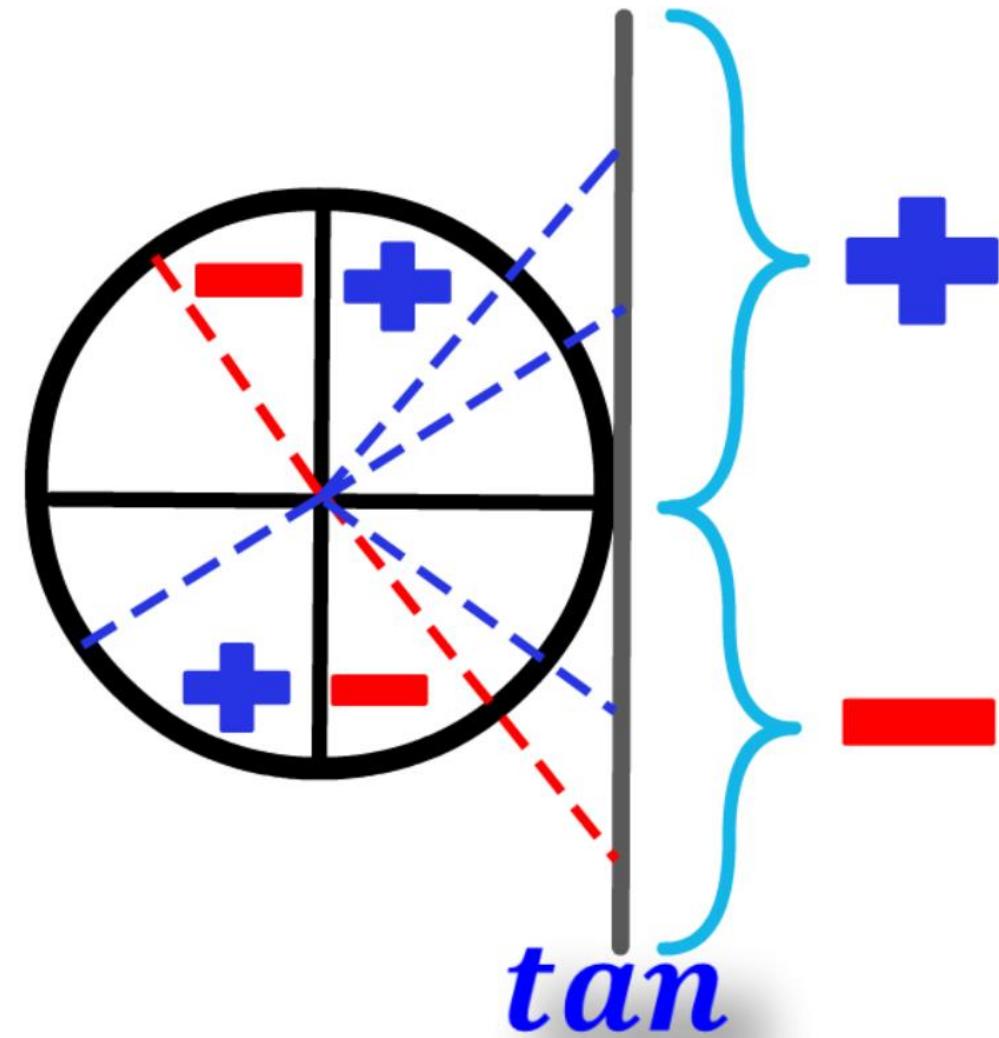
شکل روبرو، قسمتی از نمودار تابع $y = a + b \cos\left(\frac{\pi}{2} - x\right)$ کدام است؟ خارج از کشور - ۱۳۹۸

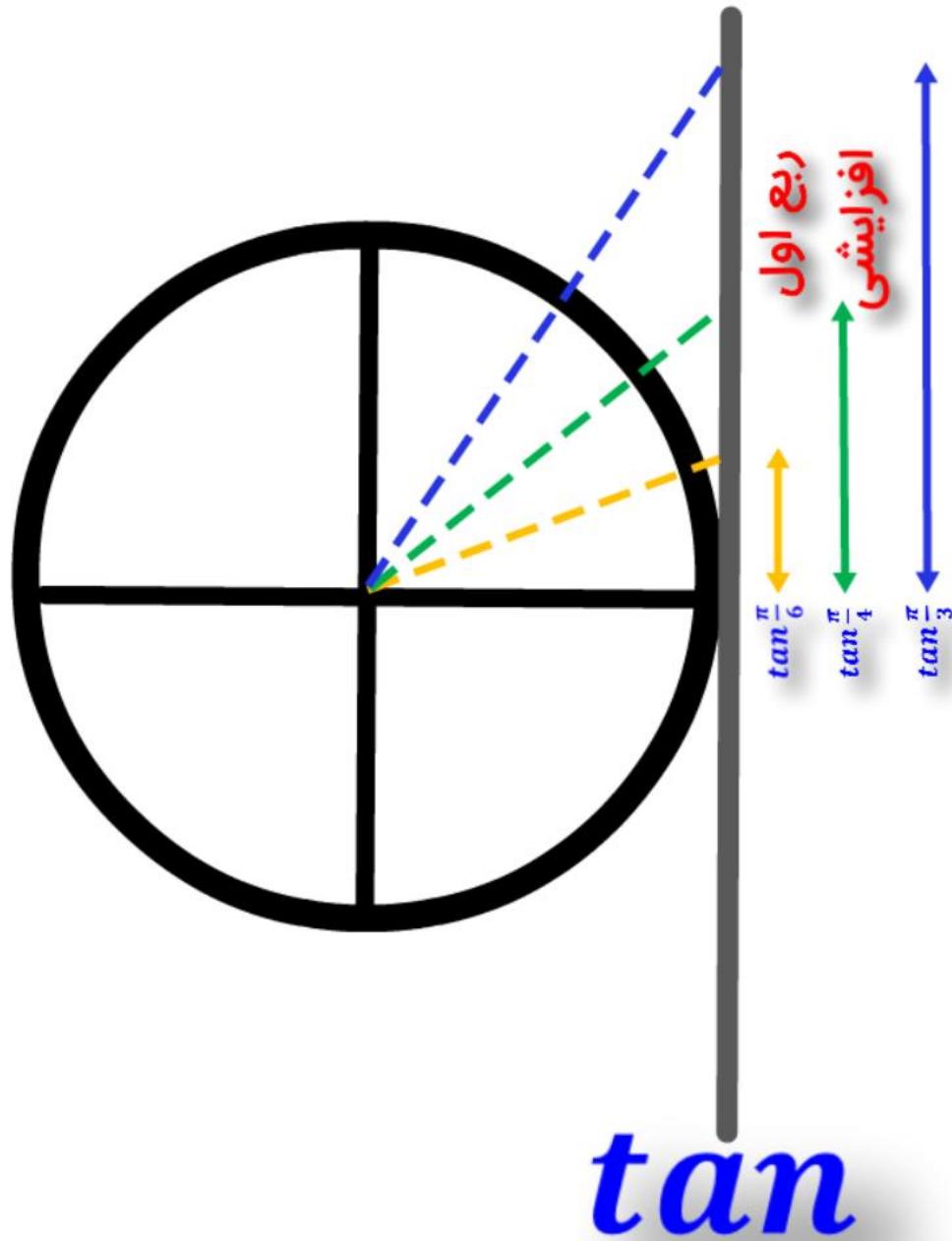

تائز رانت

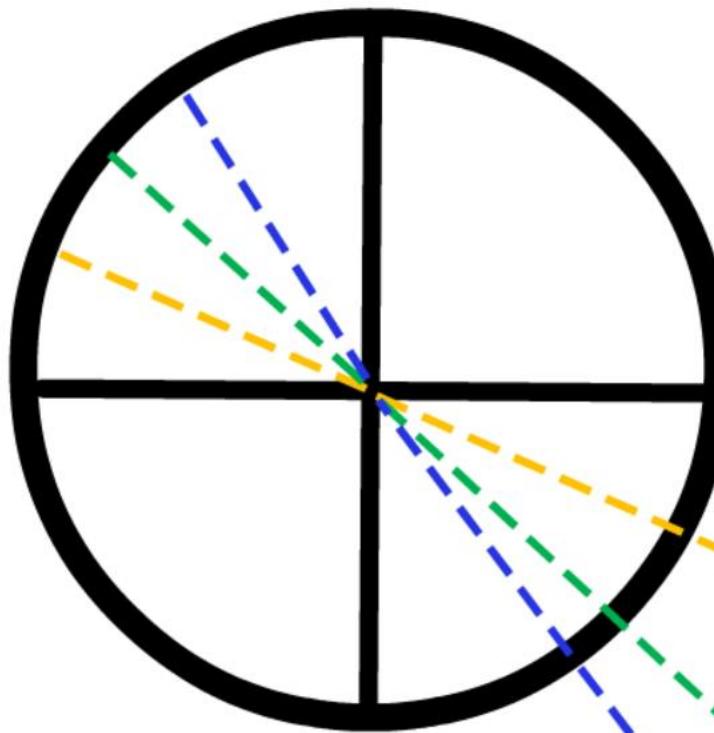
تائزه‌گاری

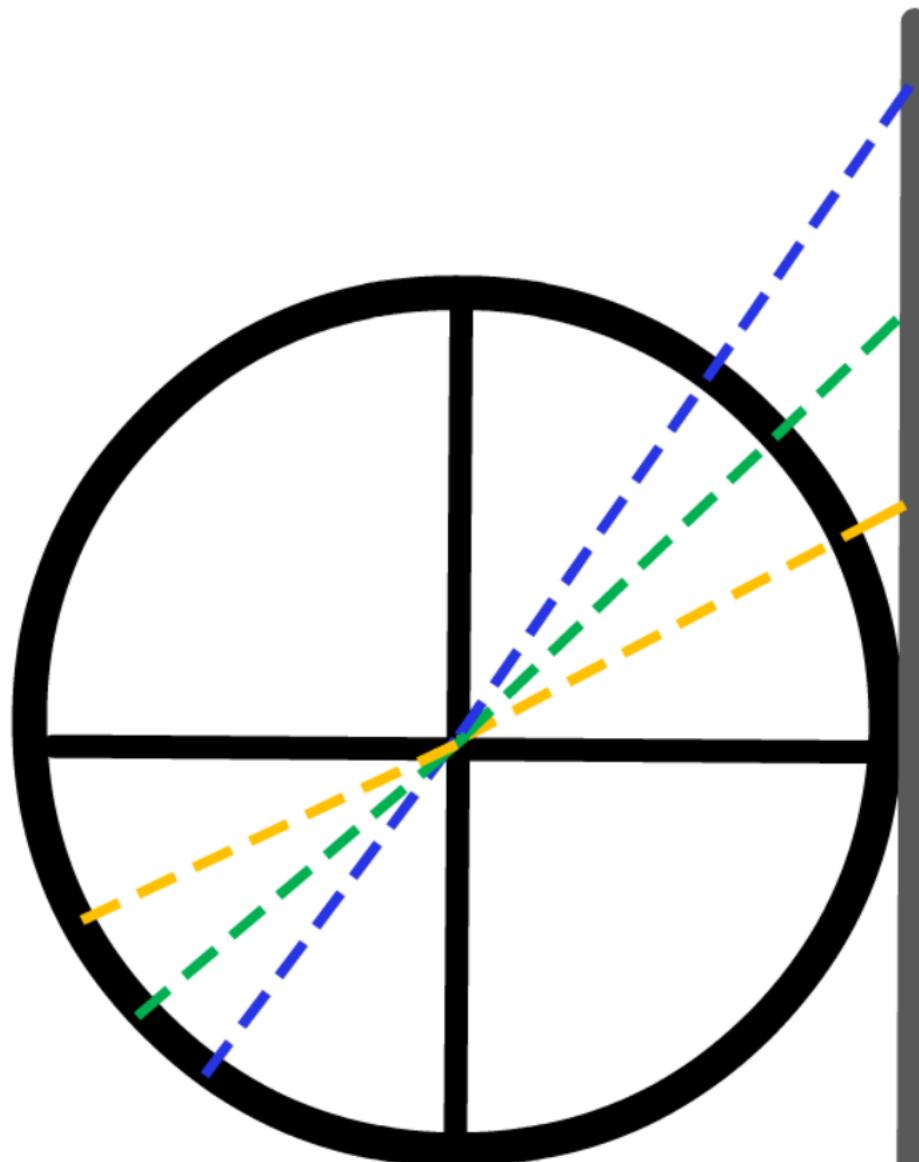
tan

تغییبی
 $\tan \frac{\pi}{3}$

$$\tan \frac{5\pi}{6} \quad \tan \frac{3\pi}{4} \quad \tan \frac{2\pi}{3}$$

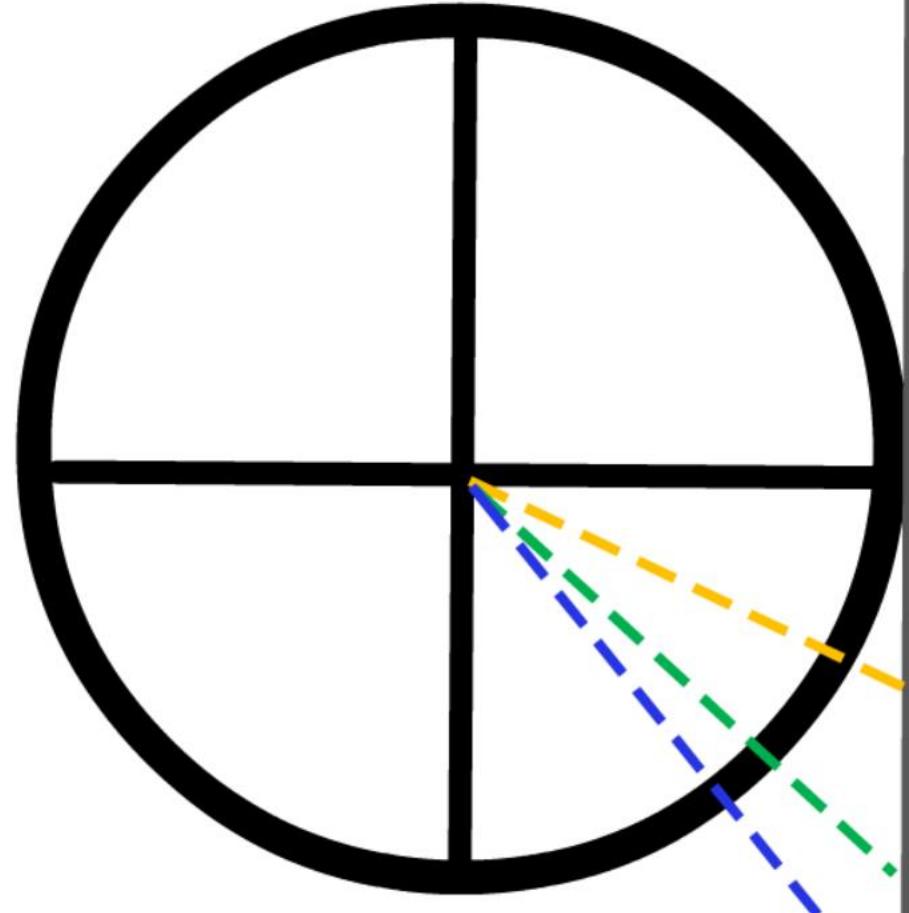
tan

tan

تangens
افزایشی

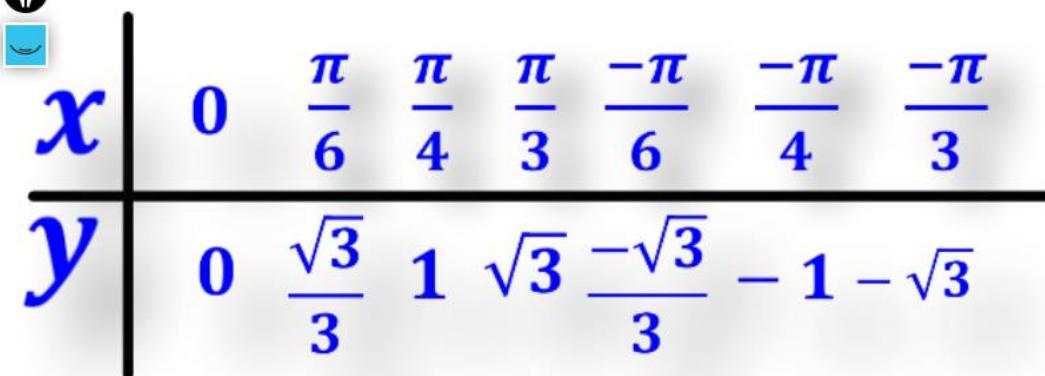
$\tan \frac{7\pi}{6}$
 $\tan \frac{5\pi}{4}$
 $\tan \frac{4\pi}{3}$

جع چهارم
افزایشی

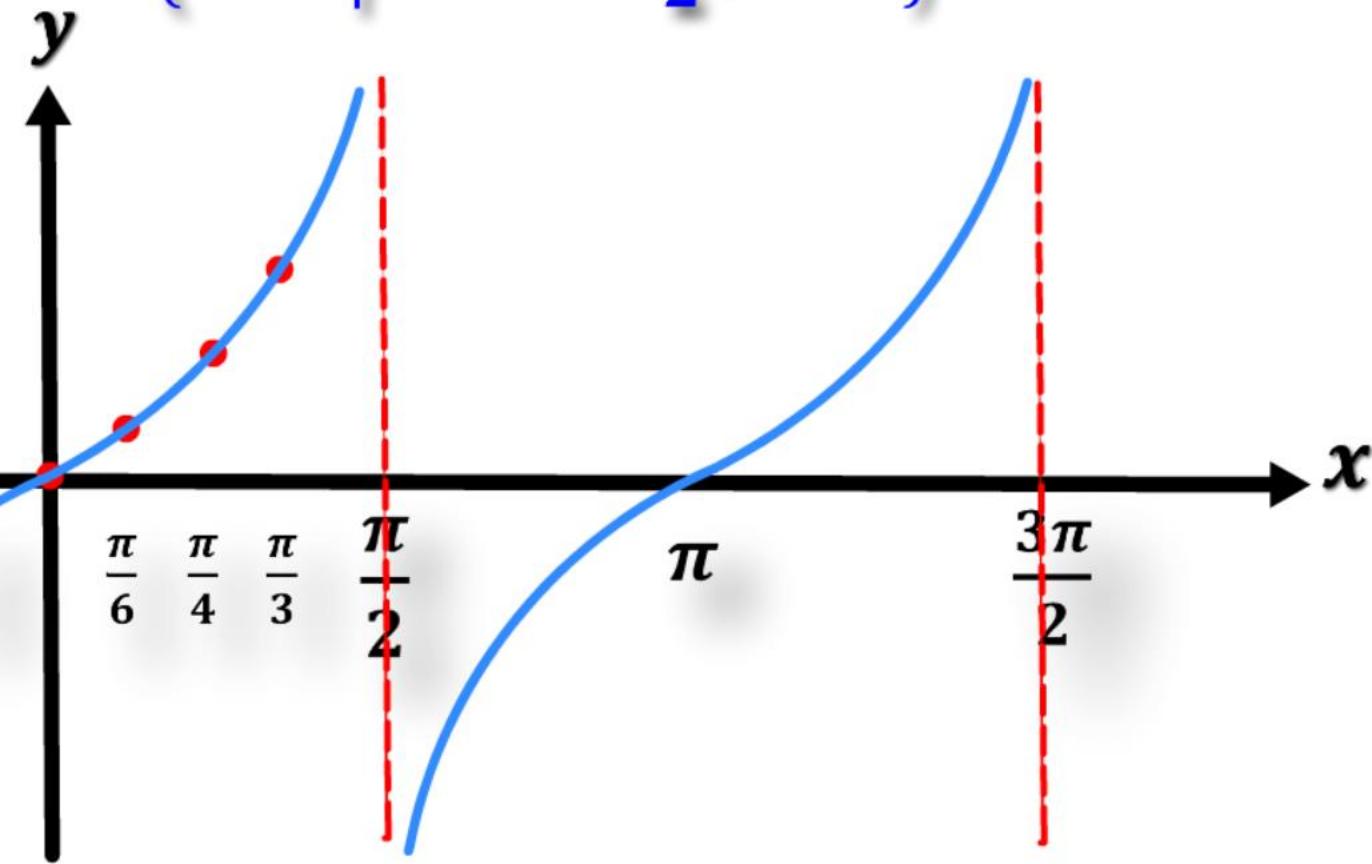
$$\tan \frac{11\pi}{6}$$
$$\tan \frac{7\pi}{4}$$
$$\tan \frac{5\pi}{3}$$

رسم تانژانت

$$T = \pi$$

$$D = \left\{ x \in R \mid x \neq k\pi + \frac{\pi}{2}, k \in Z \right\}$$

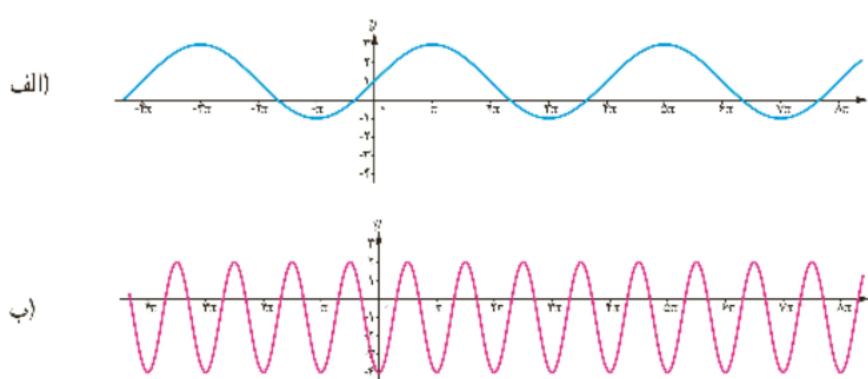

۲ در هر مورد ضابطه تابعی مثلثی با دورهٔ تناوب و مقادیر ماکریم و مینیموم داده شده بتوانید.

- (الف) $T = \pi$, $\max = 3$, $\min = -3$
- (ب) $T = 3$, $\max = 1$, $\min = -3$
- (پ) $T = 4\pi$, $\max = -1$, $\min = -7$
- (ت) $T = \frac{\pi}{4}$, $\max = 1$, $\min = -1$

۳ ضابطه مربوط به هر یک از تابع‌های داده شده را بتوانید.

۴ کدام‌یک از جملات زیر درست و کدام‌یک نادرست است؟

(الف) تابع تازه‌انت در دامنه‌اش صعودی است.

(ب) می‌توان بازه‌ای پاخت که تابع تازه‌انت در آن تزویی باشد.

(پ) تابع تازه‌انت در هر بازه که در آن تعریف شده باشد، صعودی است.

۵ با توجه به محورهای سینوس و تازه‌انت، در موارد زیر مقادیر $\sin\alpha$ و $\tan\alpha$ را با هم مقایسه کنید:

$$\text{ب) } \frac{3\pi}{2} < \alpha < 2\pi$$

$$\text{الف) } \alpha < \frac{\pi}{2}$$

۶ دورهٔ تناوب و مقادیر ماکریم و مینیموم هر یک از توابع زیر را به دست آورید.

الف) $y = 1 + 2 \sin 4x$

ب) $y = \sqrt{3} - \cos \frac{\pi}{4}x$

پ) $y = -\pi \sin(\frac{x}{4}) - 2$

ت) $y = -\frac{3}{4} \cos 2x$

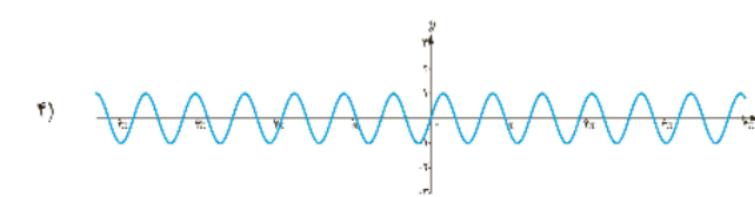
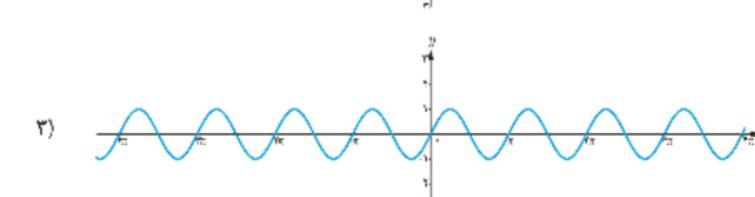
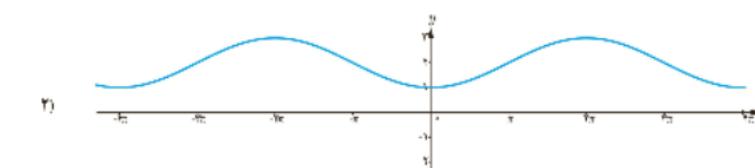
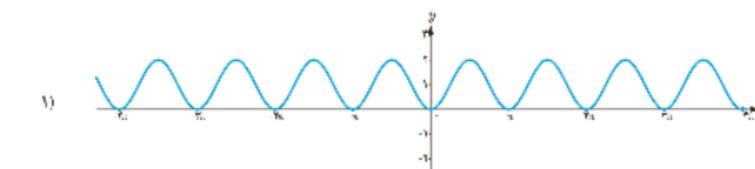
۷ هر یک از توابع داده شده را با نمودارهای زیر نظری کنید.

الف) $y = 1 - \cos 2x$

ب) $y = \sin 2x$

پ) $y = 2 - \cos \frac{1}{2}x$

الف) $y = \sin \pi x$

تمارین

۱ دوره تناوب و مقادیر ماکزیمم و مینیمم هر یک از توابع زیر را به دست آورید.

(الف) $y = 1 + 2 \sin 7x$

(ب) $y = \sqrt{3} - \cos \frac{\pi}{2}x$

(پ) $y = -\pi \sin \left(\frac{x}{2}\right) - 2$

(ت) $y = -\frac{3}{4} \cos 3x$

۲ هر یک از توابع داده شده را با نمودارهای زیر نظری کنید.

ت) $y = 1 - \cos 2x$

پ) $y = \sin 2x$

ب) $y = 2 - \cos \frac{1}{2}x$

الف) $y = \sin \pi x$

۱) $y = -\frac{1}{4} \cos 3x$

۲) هر یک از توابع داده شده را با نمودارهای زیر نظیر کنید.

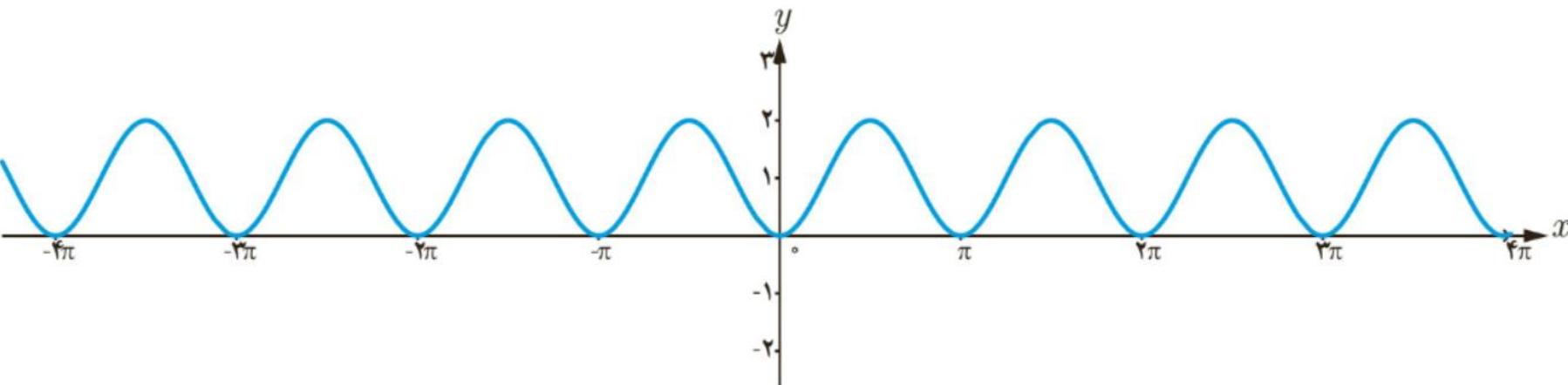
۱) $y = 1 - \cos 2x$

۲) $y = \sin 2x$

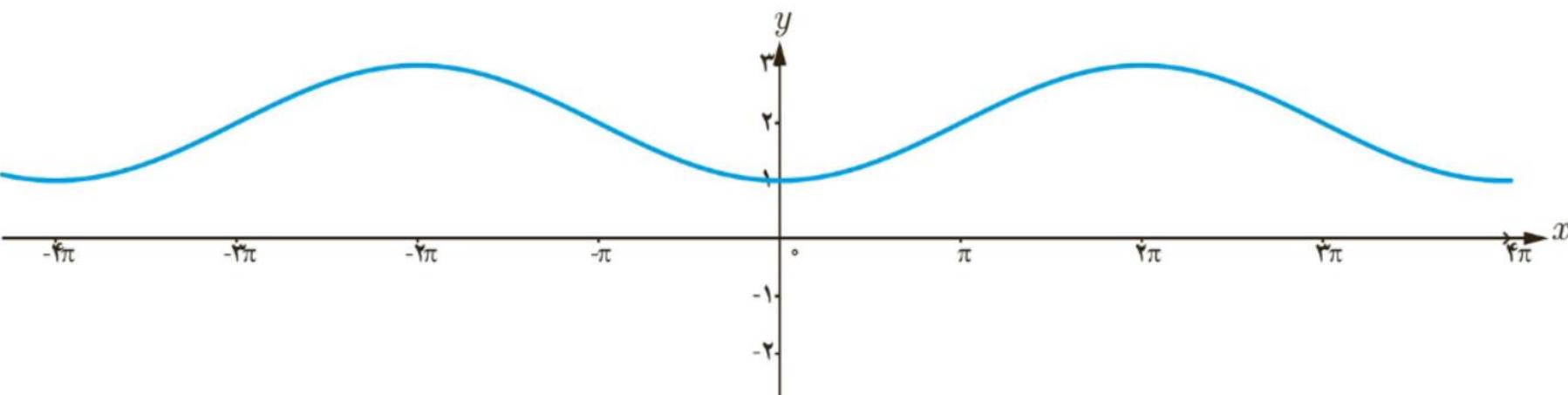
۳) $y = 2 - \cos \frac{1}{3}x$

۴) $y = \sin \pi x$

۱)

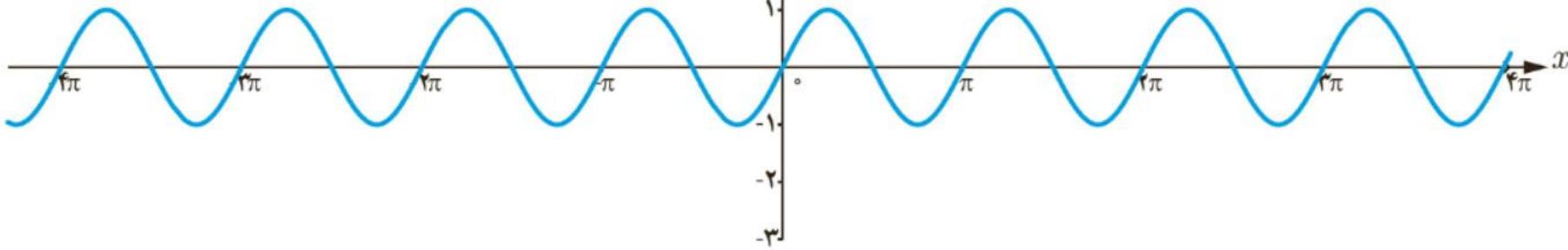

۲)

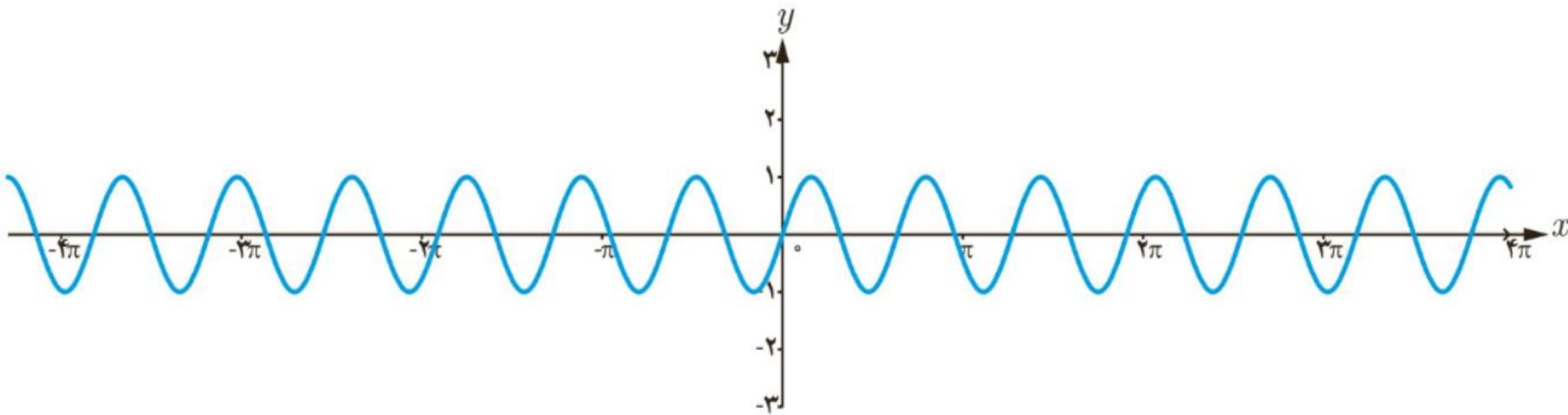

۳)

۴)

۳

در هر مورد ضابطه تابعی مثلثاتی با دورهٔ تناوب و مقادیر ماکزیمم و مینیمم داده شده بنویسید.

(الف) $T = \pi$, $\max = 3$, $\min = -3$

(ب) $T = 3$, $\max = 9$, $\min = 3$

(پ) $T = 4\pi$, $\max = -1$, $\min = -7$

(ت) $T = \frac{\pi}{2}$, $\max = 1$, $\min = -1$

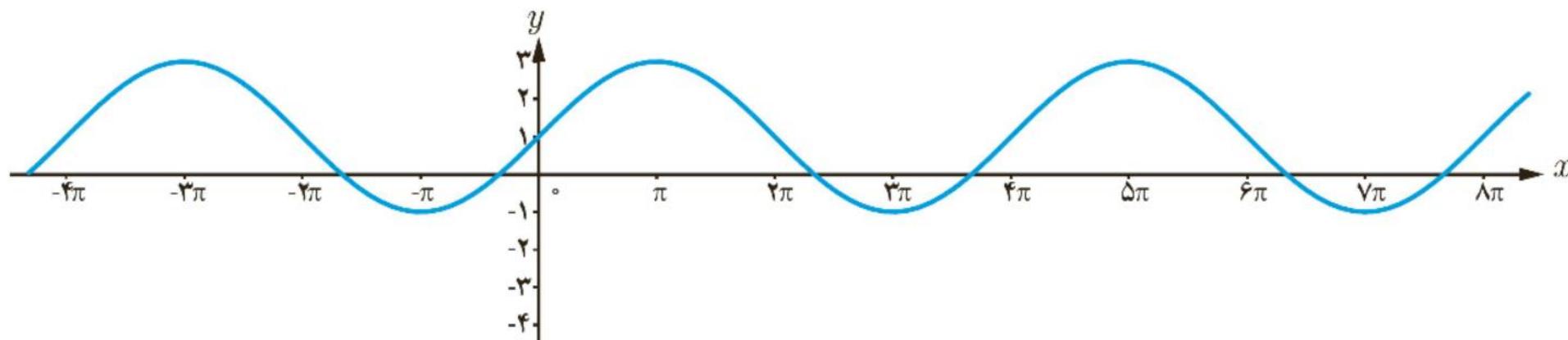
۴

ضابطهٔ مربوط به هر یک از نمودارهای داده شده را بنویسید.

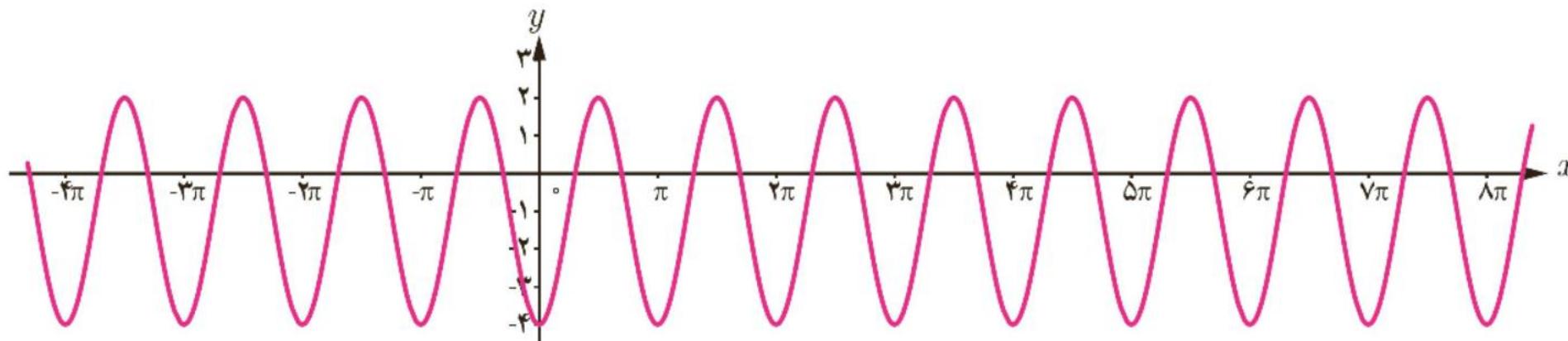

ضابطه مربوط به هر یک از نمودارهای داده شده را بنویسید.

(الف)

(ب)

کدامیک از حملات زیر دوست و کدامیک نادوست است؟

۵ کدامیک از جملات زیر درست و کدامیک نادرست است؟

الف) تابع تانژانت در دامنه اش صعودی است.

ب) می‌توان بازه‌ای یافت که تابع تانژانت در آن نزولی باشد.

پ) تابع تانژانت در هر بازه که در آن تعریف شده باشد، صعودی است.

۶ با توجه به محورهای سینوس و تانژانت، در موارد زیر مقادیر $\sin\alpha$ و $\tan\alpha$ را با هم مقایسه کنید :

$$\frac{3\pi}{2} < \alpha < 2\pi \quad \text{ب)$$

$$^{\circ} < \alpha < \frac{\pi}{2} \quad \text{الف)}$$